

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 9 juni 2011

MEDITATIE

Pinksteren

Welk een heugelijke dag is Pinksteren, de dag waarop een nieuw heilswonder is geschied, waarop de Geest uit de hoogte is uitgestort. Pinksteren is het feest van de vervulling.

Vervuld is de profetie van de komst van Hem, die als de derde persoon in het Goddelijke Wezen uitgaat van de Vader en de Zoon om de laatste hand te leggen aan de grote werken Gods. Hij is niet los te maken van het werk van de Vader en de Zoon. Van hoe groot belang is de uitstorting van de Heilige Geest. Immers door Hem wordt de kroon gezet op de arbeid van wat God heeft aangevangen uit Zijn welbehagen, tot behoudenis van een verloren door God verkozen Adams geslacht.

Daar het feest van Pasen en Hemelvaart troosteloos en onvruchtbaar was, indien er geen pinksterfeest op gevolgd was. Ja, de komst van Christus in het vlees en diens gehele verlossingswerk. Christus' borgtochtelijke bediening zou onnut zijn, indien het de Heilige Geest niet was, die le-

En zij werden allen vervuld met de Heilige Geest en begonnen te spreken met andere talen, zoals de Geest hen gaf uit te spreken.

Handelingen 2:4

vend maakt en aan het hart toepast. En nu staat er in de tekst "zij werden allen vervuld met de Heilige Geest". Hebben wij, vervuld door die Heilige Geest, al leren bukken voor die grote God? Leren bedelen om genade, met de tollenaar: O God, wees mij de zondaar genadig? Door de zonde zijn we immers vervuld met een geest, die ons in bittere vijandschap tegen God en Zijn grote werken doet verheffen. Want wat is de mens toch dwaas door de zonde in zijn waanwijsheid tegen God. Doch welgelukzalig als we door die Geest zijn wedergeboren. En dat de liefde Gods in het hart is uitgestort. En wij voor God zijn verootmoedigd

en vernederd geworden, en mogen buigen in de heilige verwondering; "Wat wil toch dit zijn?" De Heilige Geest is de grote toepasser van het heil dat Christus heeft verdiend, door Zijn lijden en sterven. Dat van God geschonken werk van Christus. Door de Heilige Geest is geen verstandelijke beschouwing. Velen in onze dagen spreken over de Heilige Geest en Zijn werk, doch zij missen de vruchten des Geestes. Wat God werkt door de Heilige Geest, openbaart zich in de vrucht van het leven. Daar de Heilige Geest het neemt uit Christus, dat keert weder tot God en daar gaat reuk en smaak van uit. Want wat niet is uit de Geest, dat is levenloos, reukloos en smaakloos, zo schrijft de apostel Paulus. "Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn dan door de Heilige Geest". Zo doet de Heilige Geest niets anders, dan om Christus gestalte te geven in het hart van een goddeloze zondaar. Dat is Zijn werk om het zondige en verdorven bestaan te reinigen en dat er plaats gemaakt wordt voor Christus en Zijn gezegende arbeid. Opdat het hart vervuld zou worden met Hem, die alleen het leven en de Zaligheid van Zijn volk is.

Waar Christus komt en verheerlijkt wordt door de Heilige Geest, daar is het vol. Want in Hem is al de volheid Gods lichamenlijk wonende. We kunnen veel van de hemel hebben ontvangen, de zoete vertroosting, dierbare beloften, het ontdekkende werk van de Heilige Geest, en de verborgen ondersteuning, maar het laat altijd een leegte achter, omdat het Jezus niet is. Maar als de Pinkstergeest komt om Jezus te verheerlijken, dan blijft er niet anders over dan een arme verloren doemwaardige zondaar, die voor God geen bestaan heeft. Die alleen met God verzoend kan worden door dat enige Middel, dat daartoe van Godswegen is geschonken. Zijn geliefde Zoon, Wiens naam is Jezus, dat is Zaligmaker.

En nu, een ontdekte ontledigde zondaar, heeft niets aan Jezus, wanneer Deze hem niet van God geschonken is, maar wordt alleen met Hem ver-

Inhoud

89e jaargang

Nr. 36

- 1 Pinksteren
- 2 Het rusten van God
- 3 Wat is uw naam?:
De namen van Gods kinderen (23)
- 4 Als de amandelboom bloeit (2)
- 5 Even maar...
- 6 Commentaar: Ergernis en verwondering
- 7 Jakobsladder (20)
- 8 Boeknieuws
- 9 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

vuld die ons door de Heilige Geest en door het zaligmakende geloof geschonken wordt. We kunnen door het geloof veel zien van de Persoon van Christus en Zijn gezegende arbeid, en toch die leegte in ons leven voelen, omdat we de verzegeling van de Heilige Geest missen.

Waar die Geest met onze geest zou betuigen, dat wij kinderen Gods zijn. Het werk der zaligheid is een werk van een Drieënig God. En het hart van een zondaar is vol, wanneer de Heilige Geest, Die de eerste is in Zijn werk als Hij intrek neemt in het hart van een zondaar, in het uur van de wedergeboorte. Die Geest is echter ook de laatste, die verzegelt en bevestigt dat Christus als de Zoon des Vaders ons van God geschonken wordt met alle heilsweldaden. Wie zal ooit in woorden kunnen uitdrukken, wat het is om door de Zoon tot de Vader te mogen gaan door het werk van de Heilige Geest. Die dat alles toepast en

verheerlijkt in het hart. Zo is Pinksteren feest der volheid, feest der vervulling. Welgelukzalig zijn zij, die door die Geest leren wie en wat zij zijn voor God. Dat zij zijn vol van verderf en dodelijk vernijn, levend buiten en zonder God. Maar die door de Heilige Geest ontdekt, en waar zij met al hun zonden en ongerechtigheden leren vluchten tot Hem. Die gekomen is om de zonden van Zijn volk te verzoenen, en die alleen hun heil volmaken kan, en dat mag worden ervaren. Opdat Christus door het geloof in uwe harten wone en gij in de liefde geworteld en gegrond zijt.

*Hoe groot is 't goed, dat Gij zult geven,
Hem, wiens oprechte geest,
op U vertrouwt, U vreest!
Hoe groot is 't heil, dat G'in dit leven,
Ver boven beed' en wensen,
Reeds wrocht voor 't oog der mensen.*

Brakel,

ds. T.M. van Dijk

eens héél de Kerk was. Paulus schrijft in 1 Korinthe 15 over meer dan vijf-honderd broeders die de opgestane Christus in één keer hebben gezien! Een van de meest verbazingwekkende zaken van het Pinksterfeest is dat er nog een Kerk bestond op wie de Trooster kon komen.

Er is nóg iets bijzonders aan deze groep van honderdtwintig personen. Iets wat nooit eerder het geval was geweest en wat zich later in de geschiedenis ook niet zou herhalen. *Zij waren allen godvrezende mensen!* Altijd is de kerk een verzameling tarwe waaronder zich het onkruid mengt, altijd een visnet met boze en goede vissen, altijd een vermenging van wijze en dwaze maagden. Maar nu - en dat voor een korte tijd - was de Kerk zuiver. Nee, niet in die zin dat zij bestond uit zondeloze mensen. Maar wel in die zin dat God kon zien op het werk van Zijn handen - en het was goed. Er zou maar weinig tijd verlopen, of een Ananias en Saffira slopen de gemeente binnen. Maar wanneer de Heilige Geest wordt uitgestort, is de kerk als een reine maagd. Voorspel van de eeuwigheid!

Het rusten van God

Schepping en herschepping

God rustte op de zevende dag. We zijn gewend geraakt aan deze woorden, want we horen ze elke zondagochtend bij het voorlezen van de Tien Geboden. Toch zijn het heel treffende woorden. Hoe kan het mogelijk zijn dat God rustte? Lezen we niet bij Jesaja dat de Schepper van de einden der aarde noch moede noch mat wordt? Het is waar.

Maar God rustte ook niet omdat Hij - met eerbied gezegd - vermoeid was van Zijn scheppingswerk. Wat betekent Zijn rusten dan? Onze oude gereformeerde theologen zeiden dat dit twee dingen betekent. Ten eerste: God hield op met scheppen. Zijn scheppingswerk was voltooid. Ten tweede: de Heere verlustigde Zich in het werk van Zijn handen. Het was zo goed! Dát betekent het dat God rustte.

We moesten hieraan denken bij het naderen van het Pinksterfeest. Want ook in dat heilsfeit vinden we iets van het rusten van God. Het machtige, onvoorstelbaar geheimvolle werk van de verzoening was nu voltooid. De roep: 'Het is volbracht' had op Golgo-

tha geklonken. Aan het borgwerk van de Middelaar behoefde niets meer te worden toegevoegd. En nu gaat de Heere Zelf op de dag van het Pinksterfeest Zijn kroon op dat werk van de herschepping zetten. God 'rust' nu in de arbeid van Zijn geliefde Zoon! Nu is dit maar één facet van Pinksteren. Er zijn nog veel meer kanten aan dit wondervolle heilsfeit. Wie zou proberen dat allemaal op te noemen, zou lijken op iemand die met een emmer tje de zee probeert leeg te scheppen.

Er was nog een Kerk!

Laten we onze blik eens wenden naar dat groepje mensen in Jeruzalem, waarvan Handelingen 1 ons spreekt. Het waren er ongeveer honderdtwintig. Dat is niet zo'n groot getal - en toch... Is het op zichzelf al geen wonder dat er na de gebeurtenissen op Goede Vrijdag nog een Kerk is? Toen de Herder werd geslagen, zijn de schapen verstrooid. Niemand had ze ooit nog kunnen vinden en bij elkaar brengen, was de Herder er niet geweest! Honderdtwintig mensen... En laten we niet vergeten dat dit nog niet

Zij wisten dat zij hun vlees in de hemel tot een zeker pand hadden dat Hij, als het Hoofd, ook hen, als Zijn lidmaten, eenmaal tot Zich nemen zou.

Vier woorden

Bezien we dat groepje mensen nog eens wat beter. Lukas gebruikt vier werkwoorden om ons te vertellen hoe zij gesteld waren. Twee werkwoorden gebruikt hij in zijn 'eerste boek', het door hem geschreven evangelie. In het laatste vers van Lukas 24 zegt hij dat de discipelen allen tijd in de tempel waren, *lovende en dankende* God. Maar in zijn tweede boek, Handelingen, zegt hij in het eerste hoofdstuk dat zij 'eendrachtelijk volhardende waren in het *bidden en smeken*'. Loven en danken - bidden en smeken. Dat zijn vier woorden die elkaar op het eerste gezicht uitsluiten. Wie looft, behoeft toch niet meer te smeken - wie dankt, behoeft toch niet meer te bidden? Maar bij nader inzien is dat

vervolg op pagina 4

Gevangenen

*O, dag zeer groot
van heerlijkheid*

O, dag zeer groot van heerlijkheid
Van Goddelijke majesteit
Wie zou toch God genoegzaam
loven,

Die op het blijde Pinksterfeest
Gezonden heeft de Heil'ge Geest
Op Zijn apostelen van boven?

Eendrachtig waren zij te saâm
Vergaderd in des Heeren Naam.,
Hun hart in bidden opgeheven.
En ziet, aldaar geschiedde uit
De hemel haastig een geluid
Als van een wind zeer sterk
gedreven.

't Huis waar zij zaten werd geheel
Daarvan vervuld in ieder deel.
Hierna verscheen een groter
wonder,
Want allen zagen in dat uur
Verdeelde tongen als van vuur,
En 't zat op elk van hen bijzonder.

Zij zijn zeer haast vervuld geweest
Al samen met de Heil'ge Geest.
Met and're talen zij begonden
Te spreken, zo de Geest zeer vrij
Gaf uit te spreken, zodat zij
Als d' eigen taal de spraak
verstonden.

O, hemels vuur, daal op ons neer,
Opdat wij mogen meer en meer
In heil'ge liefd' en ijver branden.
Geef ons te spreken altemaal
Uw wond'ren met een nieuwe taal,
Doorsnijd toch onzer tongen
banden.

Willem Sluiter

*'Om het zuchten der gevangenen te horen, om los te maken
de kinderen des doods.'*

Psalm 102:21

Het wekt misschien enige verwondering dat wij deze naam onder de namen van Gods kinderen rekenen. De goddelozen zijn immers gevangenen. Ze zijn gevangen in de macht van de vorst der duisternis. Zij zijn gevangenen van hun boze begeerten. Maar Gods kinderen zijn toch juist de verlostten, de vrijgemaakten?

Gods woord leert ons dat juist Gods kinderen zichzelf als gevangenen leren kennen. Als u in de Schrift zoekt, zult u deze naam vele malen tegenkomen met betrekking tot Gods volk. Terwijl een natuurlijk mens met blindheid geslagen is, gaan Gods kinderen leren vragen: 'Voer mij uit mijn gevangenis?' Deze naam zou tot bemoediging kunnen zijn van hen die in gevang'nis kwijnen.

De naam gevangenen doet ons denken aan een gevangenis. De gevangenis waar de dichter op doelt, is de gevangenis in Babel. Daar bracht God de kinderen Israëls vanwege hun hoogmoedig bestaan. Zij waren niet in staat om zichzelf daaruit te verlossen. Vele Israëlieten hebben dit echter niet als een gevangenis gezien. Uiteindelijk voelde zij zich zelfs thuis in Babel. Zij bouwden er huizen en kochten er wijngaarden. Toen de mogelijkheid bestond om weder te keren naar het beloofde land wilden velen niet eens terug. Hun hart lag in Babel. Het waren gevangenen, maar zij beleefden het niet. Dit is een aangrijpend beeld van de mens, die blind is voor Gods oordelen. De ware kinderen Gods verlangden naar de tempel. Zij leefden de scheiding in. 'Hoe zouden wij een lied des HEEREN zingen in een vreemd land? Indien ik u vergeet o Jeruzalem, zo vergeet mijn rechterhand zichzelf.' Hoe zijn Gods kinderen in de gevangenis? De tekst spreekt over het zuchten der gevangenen. Gods kinderen zijn zuchtende gevangenen. Nooit zullen zij in de ballingschap kunnen aarden. Daar ligt het onderscheid met de andere gevangenen. En hoe zuchten zij? De dichter van Psalm 102 is een gans ontblootte bidder. Ontbloot van alle valse hoop. Ontbloot van alle eigen kracht. Ontbloot van alle hulp van mensen. Ontbloot van alle eigen gerechtigheid als grond voor de verlossing. Gods kinderen zijn daar ook niet terstond. De ballingschap in Babel heeft zeventig jaar moeten duren. De deuren bleven zolang dicht tot zij het uitriepen: 'Onze beenderen zijn verdord en onze verwachting is verloren, wij zijn afgesneden'. Gods kinderen blijven geen gevangenen. De tekst spreekt over het losmaken van de kinderen des doods. De dichter mag geloven dat de tijd van Gods welbehagen zal aanbreken: 'Gij zult opstaan; Gij zult U ontfermen over Zion, want de tijd om haar genadig te zijn, want de bestemde tijd is gekomen'. Van deze verlossing krijgt God alleen de eer. 'Als de HEERE de gevangen Sions wederbracht, waren wij gelijk degenen, die dromen'. Dan zegt men zelfs onder de heidenen: 'De HEERE heeft grote dingen aan dezen gedaan'. Nee, ik ben niet zonder hoop voor die boetvaardige gevangenen.

*Gij die God zoekt in al uw zielsverdriet,
Houdt aan, grijpt moed, uw hart zal vrolijk leven;
Nooddruftigen veracht Zijn goedheid niet;
Nooit zal Hij Zijn gevangenen begeven*

Nunspeet, ds. A. Schot

toch niet zo. Kennelijk hadden zij een zeker bezit, maar bleef er ondanks dat toch ook nog een gemis. We zouden kunnen zeggen: er was iets dat zij wisten - en er was iets dat zij misten. Wat wisten zij?

Gelukkige mensen

Toen die elf mannen van de hellingen van de Olijfberg naar beneden waren gegaan op die gedenkwaardige donderdag, waren zij beslist niet bedroefd. En dat ondanks het feit dat zij wisten dat zij hun Meester hier nooit meer lichamelijk zouden ontmoeten. Nee, de 'weeskerk' was niet bedroefd en daarom is dat woord ook een beetje verwarrend. Zij waren gelukkige mensen, om jaloers op te worden.

Waarom dan? Zal ik eens iets noemen? Zij wisten dat hun zonden waren uitgedelgd door het bloed van het onbestraffelijk Lam. Zij wisten dat hun een vrede was verworven én geschonken die alle verstand te boven gaat. Zij wisten dat het anker van hun hoop en zaligheid nu buiten het scheepje van hun eigen leven lag en dat het vast lag in het volbrachte werk van hun Meester. Bovendien wisten zij dat hun dierbare Meester voor hun ogen in de hemel was opgenomen en dat Hij nu hun ten goede daar was, totdat Hij komen zou om te oordelen de levenden en de doden. Zij wisten dat Hij in de hemel voor het aangezicht van Zijn Vader hun Voorspreker was. Zij wisten dat zij hun vlees in de hemel tot een zeker pand hadden dat Hij, als het Hoofd, ook hen, als Zijn lidmaten, eenmaal tot Zich nemen zou. Zij wisten dat, nu de Bruidegom was binnengegaan, de poorten van de hemel voor de bruid niet gesloten zouden blijven.

Een aandachtige lezer heeft wel bemerkt dat ik in het voorgaande gebruik heb gemaakt van de formuleringen van ons Troostboek. Beter kunnen wij toch nooit verwoorden waarom zij de gehele tijd aan het *loven en danken* waren.

Arm... door de belofte

We zouden zeggen: wie al die dingen mag weten voor eigen hart en leven, die heeft toch geen gemis meer? Maar luister dan: zij waren volhardende in het *bidden en smeken!* Er was nog wel degelijk een gemis. Het was Goede Vrijdag geweest in hun leven en zij waren verloren mensen geweest. Het was Pasen geworden en zij waren verblijd geweest toen zij de Heere zagen. De Hemelvaart was geschied en zij waren zo zielsverheugd om alles wat

zij nu wisten. Maar het moest nog Pinksteren worden!

Nu komt er iets van kardinaal belang: nooit zouden de jongeren hebben geweten dat zij nog iets misten, als Christus hun Zijn Trooster niet had *beloofd*.

Herhaaldelijk had Hij die belofte gedaan. Nergens in de Schrift wordt daar zo uitvoerig over gesproken als in Johannes 14 tot 16. Daar, in de opperzaal en op weg naar de beek Kidron, had de Meester gesproken van een andere Trooster, Die het gemis van Jezus' lichamelijke tegenwoordigheid méér dan goed zou maken, Die hun alles leren zou wat zij weten moesten om dienaren te kunnen zijn van het Goddelijke Woord, Die alles wat Christus voor Zijn Kerk had verworven, zou wegschenken aan Zijn keurlingen en het hun deelachtig maken. En al die rijke beloften hadden de jongeren in het *gemis* gebracht. Wie een belofte van de Heere krijgt, wordt geen rijk mens, maar een missend mens. Het geeft ook werkzaamheden.

Welke dan? *Bidden en smeken...*

Eindelijk rust

En op *déze* mensen is nu de Trooster gekomen, de Geest met al Zijn gaven uitgestort. Nadien zijn de jongeren eigenlijk onherkenbaar. De man die voor een dienstmeisje zijn Meester verloochende, staat daar voor een gehoor van duizenden... en hij preekt. Rustig, weloverwogen, krachtig en eenvoudig. Geleid door de Geest, geleerd door de Trooster. De verstrooide schapen staan daar schouder aan schouder. Zij hebben nu eindelijk rust. Nee, niet als zouden zij een rustig leven in de wereld leiden. O nee. Maar zij mogen nu *rusten in God*. Het werk van Christus is hun toegeëigend. Het ligt nu zo vast. De Heilige Geest heeft hen verzegeld en verzekerd van hun aandeel aan Christus. Zij mogen nu rusten in het werk van Hun Meester, omdat God rust in Zijn werk... en woont in Zijn Kerk.

Capelle a/d IJssel, ds. A. Moerkerken

2

Als de amandelboom bloeit

Gedachten over ouderenpastoraat

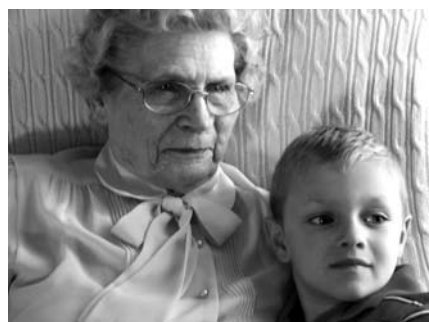
Ouderen komen slecht aan het werk. Ouderen hebben hun tijd gehad en zijn niet met de ontwikkelingen meegegaan. Jongeren zijn flexibel, opgeleid naar de laatste stand van de (informatie-)techniek. Jongeren zijn voordeliger.

Dat is de huidige stand van zaken tussen de generaties in het westen. Wij groeien er allemaal in op en zijn er meer of minder door geïnfecteerd. Jongeren zeggen zomaar tegen hun

ouders aan tafel dat zij van veel geen verstand hebben. Jongeren hebben met hun computer of mobiel zó iets opgezocht of nagezocht. Wat oud is, is gepasseerd en niet meer bruikbaar. In de tijd van de Bijbel was dit echter anders. Jongeren leerden een vak van de ouderen. Ze hadden ouderen nodig bij onvoorziene problemen. Ouderen waren in aanzien vanwege hun levenswijsheid. Levenswijsheid die er ook vandaag nog is, en die ook van belang is voor jongeren. Vooral als de basis van die wijsheid door Gods genade de vreze des Heeren is.

Levensverhaal

De ouderen in de gemeente hebben een leven achter zich. De gedachten gaan bij het ouder worden steeds weer en steeds meer terug. Het leven dat geleefd is, wordt veel overdacht. Men vertelt daar ook over in ontmoetingen met het nageslacht, maar ook tijdens pastorale bezoeken. Zulke verhalen mogen in een pastorale ontmoeting niet worden weggewuifd met: Daar

Het antwoord van een grootouder kan veel betekenen voor een kleinkind.

kom ik niet voor.

Dé oudere bestaat niet en iedere bejaarde is anders. Dit anders zijn komt vooral doordat de levensweg van ieder anders verloopt, en doordat de afkomst van ieder verschilt.

Verliezen, ziektes en oorlogen kunnen sterk bepalen hoe een oudere vandaag in het leven staat. Wie de oudere is, ook in geestelijk opzicht, is mede bepaald door zijn levensgeschiedenis. Wie waren de ouders en grootouders van de oudere die we bezoeken? Hoe leefden ze, en hoe stonden ze ten opzichte van de Heere? Wat hebben ze betekend voor de mens van vandaag?

Een bekeerde opa of oma kan het leven gestempeld hebben en het geestelijk denken vandaag bepalen. Dit kan tot zegen zijn. Er zijn ook voorbeelden dat dit mensen gevangen houdt in een onbijbelse visie. Zo kan een opa de kerk hebben verlaten en thuis zijn gaan lezen, omdat God in de kerk niet meer zou werken. Een oudere kan door het huwelijk weer in de kerk zijn gekomen,

maar kan sterk leven bij gedachte aan opa als de laatste bekeerde: Er is niemand meer die zo bekeerd is als opa en ik kan ook niet bekeerd worden.

Het is nodig om in het pastoraal bezoek aan ouderen, als ze vertellen over het verleden, door te vragen naar de herinneringen aan kerkgang, catechisatie, belijdenis doen, trouwen, predikanten onder wie men kerkte, enz.

Vanuit het verleden kunnen er ook tal van vragen liggen, waarbij men nog steeds een antwoord zoekt. Denk aan de verhouding met overleden ouders, familieleden, kinderen, werk, enz. Ook hierin kan pastorale leiding nodig zijn.

Het is in het pastoraat nodig dat er interesse is voor het levensverhaal en dat het vertelde ook wordt onthouden. Het beste kan men daarvan soms wat aantekeningen maken die men voorafgaande aan een volgend bezoek nog eens doorneemt.

Al luisterend bouwt men aan verouwen en ontstaan er openingen

tot een gesprek over wat een medemens tijdens zijn leven wel of niet heeft beziggehouden ten aanzien van de Heere en Zijn Woord.

Levenswijsheid

Binnen de kerk mogen er Bijbels gezien respect zijn voor ouderen. Zij hebben een schat aan levenservaring die voor jongeren van belang zijn. Conflicten tussen alles wat de wereld biedt en wat Gods Woord vraagt, zijn niet alleen van deze tijd, maar dat is iets van alle tijden.

Hoe heeft de voorgaande generatie die strijd gevoerd? Vragen in het krijgen en opvoeden van kinderen herhalen zich van generatie op generatie. Wat een voorrecht als je met een moeder kunt spreken over moeite in het opvoeden van kinderen. Wat kan het helpen om te horen dat moeder die moeite ook heeft gehad en wat zij daarmee gedaan heeft.

Kinderen hebben soms een hechte band met grootouders, omdat ze veel

Even maar...

Daarom alleen

'Hoe besluit gij uw gebed?' Echt een vraag uit ons troostboek (HC, vraag 128). De vraag luidt niet: Hoe is het slot van het *Onze Vader*? Ook niet: Vertel eens wat over bidden. Maar hier is, heel persoonlijk, een vraag waar we niet onderuit kunnen. U bidt, aan het begin van de dag? Consequent rond de maaltijd? Aan het einde van de dag? En hoe sluit u dan het gebed af? Het is goed daarover na te denken. Voordat u 'amen' zegt, uzelf rustig afvragen: wat vraag ik nu eigenlijk? Hoe vraag ik het, *waarom* vraag ik het?

Waarschijnlijk zegt u 'om Jezus' wil, amen'. Waarom zegt u dat eigenlijk zo? Omdat u bij bevinding weet dat de Heere het gebed om uw waardigheid of verdiensten *nóóit* kan verhoren? Omdat de Middelaar voor u alle waarde heeft gekregen? Omdat u voelt dat buiten deze Voorbidder de Heere een verteerend vuur is en een eeuwige gloed bij Wie niemand wonen kan? Dan zal *om Jezus' wil* niet een lege slot-

formule zijn, maar zal uw gebed geheel doortrokken zijn van deze enige Voorbidder. Dan zal Immanuël alleen uw vrijmoedigheid zijn en uw hoop in het gebed.

Maar waar is Hij dan in het slot van het volmaakte gebed? Dat slot luidt: '...want Uw is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid, in der eeuwigheid'. Missen we *om Jezus wil* eigenlijk niet in dit voorbeeldgebed? Nee hoor, het is er zelfs vol van. Er is geen gesproken woord, of het is van de hoogste Leraar ter gerechtigheid. Het woord *want* geeft de reden, de oorzaak aan. Een behoeftige (vierde bede), schuldige (vijfde bede) en bestreden bidder (zesde bede) sluit zijn gebed af met het woord *want*.

Waarom zou God nu verhoren? Zojuist zijn de misdaden beleden en de boosheid die altijd aanhangt, zelfs in het bidden. Zojuist de boze genoemd in het gebed, en in de strijd op leven en dood. En nu *want*... Het drukt de grond van de verhooring uit: 'omdat ik...' Nee, het woord *ik* komt helemaal niet

voor in dit gebed. Wees maar egoïstisch als het gaat om uw zielenheil. Dan leert de Heere u wel in de wijfvorm te bidden, uw naaste(n) niet te vergeten.

'Want... U, o Vader van de Heere Jezus Christus, hebt toch een Koninkrijk gezalfd over Sion? Hem hebt U toch als de almachtige Zoon des Vaders bekleed met de borgtochtelijke volmacht? En door Hem zal toch alles uitlopen op Uw eer, de verheerlijking van Uw naam, deugden en welbehagen? Daarom alleen blijft er voor een arme zondaar niets anders over dan U eerbiedig te herinneren aan deze drie feiten. Daarom alleen! In het gebed geleid van 'de boze' naar Boven, van de strijd naar de aanbidding. Alles, ook de verhooring van dit gebed is ondergeschikt aan de ere Gods.

'Heere, leert U ons zó bidden, zó het gebed afsluiten. Bij deze drievoudige grondslag van de verhooring te komen'. Persoonlijk, huiselijk en ambtelijk.

vragen die het leven stelt met opa of oma kunnen bespreken. Het uit veel meelevende antwoorden van een grootouder kan heel veel betekenen voor een kleinkind.

Oudere broeders in de kerkenraad kunnen veel betekenen voor jongere ambtsbroeders. Het samen op huisbezoek gaan, bespreken van geestelijke vragen die men ontmoet, is van onschatbare waarde. Daarnaast kunnen oudere broeders in de kerkenraad nog veel werk verzetten als andere broeders moeten werken voor hun brood, moeten zorgen voor het gezin. Vooral geestelijke levenswijsheid, het van de Heere geleerd zijn, is van groot belang. Het is door alle eeuwen heen een middel in Gods hand geweest tot praktische toerusting. Denk aan de verhouding Mozes-Jozua; Elia-Elisa.

In het pastoraat hebben oudere ambtsdragers die de vreze des Heere voorleven een belangrijke plaats. Met

de hun gegeven wijsheid kunnen ze in het geestelijk leiding geven niet gemist worden. Ze hebben, als het goed is, luisteren geleerd en zullen niet met zichzelf komen. Net als Johannes de Doper weten ze zich geroepen om te zeggen dat ze zelf het Licht niet zijn. De roeping is om van het Licht te getuigen. Luisterend, doorvragend kan er onderscheid gemaakt worden tussen wat voorbijgaand en wat blijvend is, het wezenlijke en het bijkomstige. Ze weten vanuit eigen leven hoe bijkomstige dingen hoofdzaken kunnen zijn. Ze komen daarin naast mensen te staan, te zitten, maar kunnen met Gods Woord ook de weg wijzen die bijkomstige zaken weer een plaats geeft in relatie tot wezenlijke zaken op weg en reis naar de eeuwigheid.

(wordt vervolgd)

Barendrecht,

ds. L. Terlouw

COMMENTAAR

Ergernis en verwondering

De SGP is een partij die vanouds in de landelijke politiek weinig meetelt. Natuurlijk leveren haar afgevaardigden hun bijdrage aan de debatten, brengen ze hun stem uit en vertegenwoordigen ze een deel van de Nederlandse bevolking. Maar de SGP is maar een kleine partij, die slechts een gering deel van de kiezers achter zich heeft.

Bovendien verkondigt zij standpunten, of het nu over de zondag is, over de vrouw, het huwelijk of homorelaties, die voor het overgrote deel van de bevolking volstrekt achterhaald zijn. Achterhaald en verwerpelijk. Hooguit een folkloristische herinnering aan het verleden, toen in ons land veel meer mensen daar zo over dachten. Toch is het juist deze partij die de afgelopen weken in de Nederlandse politiek in het centrum van de belangstelling stond. Tot ergernis van velen, tot verwondering van anderen.

Fundamentalistische partij

Openlijke ergernis was er bij de oppo-

sitiepartijen (D66 voorop), die moesten constateren dat de SGP, zeker in de Eerste Kamer, nu een strategische positie inneemt. Zonder de steun van die partij komt het minderheidskabinet-Rutte in de Senaat niet aan een meerderheid.

In de Tweede Kamer heeft het kabinet een krappe meerderheid van 76 zetels, waaronder twee CDA-ers die dit kabinet eigenlijk niet zien zitten. De afgelopen maanden leidde dat er toe dat het kabinet (premier Rutte voorop) erg behoedzaam omging met zaken die voor de SGP en haar achterban belangrijk waren.

Dat in de aanhef van de wetten gesproken wordt over „Wij Beatrix, bij de gratie Gods” noemde premier Rutte uit historisch oogpunt waardevol. VVD en PVV trokken hun steun in aan een wetsvoorstel om meer koopzondagen toe te staan. Zij wilden hun „vrienden van de SGP” niet voor het hoofd stoten. Evenzo is er nu geen meerderheid meer voor het voorstel om het artikel over de smalende godslastering in het Wetboek van Strafrecht te schrappen.

Maatregelen tegen de SGP in verband met haar vrouwenstandpunt worden, ondanks de uitspraak van de Hoge Raad, op de lange baan geschoven. En zo zouden er nog wel meer dingen te noemen zijn.

Geen wonder dat dat in brede kring ergernis oproept. Met name bij partijen als D66 en GroenLinks. Zij confronteren premier Rutte graag met de standpunten die hij en zijn partij voorheen over deze zaken hebben ingenomen. Standpunten die zij nu in de ijskast hebben gestopt omdat zij een fundamentalistische partij als de SGP naar de ogen moeten zien. Wat is dat voor een zwartekousenliberalisme? Volgens fractievoorzitter Sap van GroenLinks is de SGP een partij met fanatiek christelijke overtuigingen. Anderen noemen het onvoorstelbaar dat nota bene in de 21^e eeuw zo'n partij een reële invloed heeft op de politieke situatie in een modern, geseculariseerd land als Nederland.

Ook in de VVD zijn velen niet gelukkig met deze gang van zaken. De liberale jongeren lieten dat al duidelijk merken. Maar het is de prijs die deze partij moet betalen voor het feit dat er voor het eerst sinds bijna een eeuw weer een liberale premier optreedt.

Gods voorzienigheid

Wie tien of vijftien jaar geleden dergelijke politieke verhoudingen in ons land voorspeld zou hebben, zou niet serieus genomen zijn. Dat maakt wel duidelijk dat we niet al te zeer moeten afgaan op onze eigen verwachtingsbeelden of die van anderen. 'Wij zijn van gisteren en weten niet' (Job 8:9). God staat boven alle dingen. Hij neigt de harten der koningen als waterbekken (Spr. 21:1). Ook de uitslagen van verkiezingen en politieke beraadslagen zijn in Zijn Hand.

Het mag ons dan ook tot verwondering en dankbaarheid strekken dat er nu een zekere stilstand gekomen is in het al jarenlang voortgaande proces van afbraak van christelijke waarden en normen in ons regeringsbeleid. Niet dat er nu veel verbeterd is in ons land. Het positieve zit vooral in verkeerde dingen die achterwege blijven. Zo doet de minister van Onderwijs niets met een in de vorige regeringsperiode aangenomen D66-motie om op alle scholen voorlichting over homoseksualiteit te laten geven.

Naast een zaak van beginselen en belangen is politiek ook altijd een zaak van strategie en tactiek. Van taxaties en onderhandelingen. Om te slagen moet men op het juiste moment met

het juiste voorstel komen. Soms kan een kleine partij dan grote invloed hebben. Dat is nu zo en dat kwam vroeger ook voor.

In 1925 wist ds. G.H. Kersten zijn bekende amendement aangenomen te krijgen tegen het Nederlandse gezantschap bij de paus. Alleen de christelijk-historische Kamerleden waren het inhoudelijk met hem eens. De antirevolutionairen wilden hun roomse bondgenoten niet laten vallen. Maar omdat het niet-confessio-

God staat boven alle dingen. Ook de uitslagen van verkiezingen en politieke beraadslagingen zijn in Zijn Hand.

nele deel van de Tweede Kamer in het amendement-Kersten een manier zag om het kabinet-Colijn ten val te brengen, gaven zij daar hun stem aan.

Zo verkeren de SGP-fracties in de Eerste en de Tweede Kamer nu in een positie dat de regeringsgezinde fracties hen in allerlei situaties nodig hebben. Daar staat uiteraard wat tegenover. Net als in de handel geldt in de politiek: voor wat, hoort wat.

Naast de voorbede in onze erediens-ten voor de overheid, past dan ook de voorbede voor hen die ons in het parlement (of elders) vertegenwoordigen. Dat ze voorzichtig zouden zijn als de slangen en oprecht als de duiven (Matth. 10:16). Dat ze met de wijzen tijd en wijze zouden weten, om te zeggen waar het op aan komt. Namelijk dat in het houden van Gods geboden Zijn zegen te verwachten is, maar in het verlaten van Zijn wegen Zijn oordelen te vrezen zijn.

Zeker als je in het politieke krachtenveld een belangrijke plaats inneemt, sta je in het centrum van de belangstelling. Dan doet je inbreng er toe. Maar als het goed is, wordt daarbij door onze afgevaardigden niet vergeten dat de gunst van God oneindig veel belangrijker is dan de gunst van mensen.

Onverdiende adempauze

Geheel onverdiend is ons nog een adempauze gegeven in de voortgaande afbraak van Bijbelse waarden en normen in ons land. Meer zal het waarschijnlijk niet zijn, al mogen we geloven in een God voor Wie niets te wonderlijk is. 'Want Hij spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er' (Ps. 33:9).

Het huidige kabinet is een minderheidscoalitie van VVD en CDA, die officieel wordt gedoogd door Wilders en door de SGP positief tegemoet getreden wordt. Het is zeer de vraag of deze wankel constructie de normale vierjaarlijkse periode zal uitzitten. Maar het is al vaker gebeurd dat wankel coalities het wel redden en coalities die op een ruime meerderheid konden rekenen, door interne onenigheid voortijdig te gronde gingen.

Vermoedelijk zal na de volgende verkiezingen een heel nieuwe situatie ontstaan. Een nieuw kabinet zal niet meer afhankelijk zijn van de steun van de SGP. Wilders en de liberalen zullen zich dan niet meer genoodzaakt zien om de SGP naar de ogen te kijken. Want alle mooie en vriendelijke woorden van Rutte ten spijt, op een aantal voor ons belangrijke punten zou hij graag een andere koers varen. Op dit moment slikt zijn partij allerlei zaken, ook al omdat ze weet dat ze straks de handen weer vrij heeft om de openstelling van winkels op zondag te re-

uit onze wetgeving te schrappen en andere wijzigingen door te voeren. Wat dat betreft moeten we ons geen illusies maken.

Een partij als de ChristenUnie staat veel negatiever tegenover dit kabinet. Dat vergroot de afstand tot de SGP. Vandaar ook dat ze met de Eerste Kamerverkiezingen elk hun eigen weg gingen. De onderlinge verhoudingen zijn daardoor verslechterd, maar dat zal wel weer wat bijtrekken. Beide partijen zijn in bepaalde situaties toch op elkaar aangewezen.

Wel geldt dat de ChristenUnie in principeel opzicht op drift is. Om één voorbeeld te noemen: in het vroegere GPV werd meer dan 40 jaar gedebatteerd over de vraag of ook orthodoxe protestanten die niet vrijgemaakt waren, lid konden worden van deze partij. Inmiddels heeft de ChristenUnie zonder veel discussie haar deuren open gezet voor rooms-katholieken. Dat zegt wel wat.

Apeldoorn,

C.S.L. Janse

20

Jakobs ladder

De wederkomst des heeren en alle engelen met hem

En wanneer de Zoon des mensen komen zal in Zijn heerlijkheid, en al de heilige engelen met Hem, dan zal Hij zitten op den troon Zijner heerlijkheid.

(Matth. 25:31)

Want de Heere Zelf zal met een geroep, met de stem des archangels en met de bazuin Gods nederdalen van den hemel...

(1 Thess. 4:16)

De vierde en laatste trap van Christus' verhoging zal zijn als Hij wederkomt op de wolken des hemels om te oordelen de levenden en de doden. Een zaak van aangrijpende ernst die elk mens mee zal maken. Alle oog zal Hem zien, ook onze ogen: de Zoon des mensen op Wie de engelen Gods opklimmen en nederdalen. Onuitsprekelijk zal Zijn heerlijkheid zijn. Onuitsprekelijk de vreugde van de rechtvaardigen en het afgrijzen van de goddelozen. Wanneer zal de dag

van de komst van de Zoon des mensen zijn, de laatste dag, de voleinding der eeuwen (Matth. 13:49)? Er is geen mens die dat weet, alle spitsvondige voorspellingen ten spijt.

Onlangs nog konden we in de krant lezen van dergelijke valse profetie. Een zekere heer Camping was er vast van overtuigd dat 21 mei de dag van Christus' wederkomst zou zijn. Via een wereldwijd radionetwerk en een miljoenen dollars verslindende campagne werd dit bekend gemaakt. Toen op 21 mei de zon onderging als op alle voorgaande dagen, was de man verward en verbijsterd. Waarom eigenlijk? De Heere heeft Zelf gezegd dat niemand die dag en ure weet (Matth. 24:36). Zelfs de engelen niet, hoewel zij in de hemel wonen en bij de wederkomst des Heeren allen aanwezig zullen zijn. Is het dan niet een verbijsterend staaltje van hoogmoed en blindheid van Camping te beweren dat hij die dag wél weet? Inmiddels heeft hij weer een nieuw datum aan-

gekondigd. Als God ons niet bewaard maken we Christus wereldwijd tot een leugenaar en handhaven we ons-zelf op een vreselijke doolweg.

Wanneer de grote en doorluchtige dag des Heeren (Hand. 2:20) zal zijn, behoort tot Gods verborgen raad. Maar dat wij zouden onderzoeken en weten wat wél geopenbaard is, namelijk de tekenen der tijden, waarvan de Heere gesproken heeft in onder meer Mattheüs 24 en Lukas 21. Opdat wij eerst de Bijbel zouden lezen en daarna de krant, lettend op de grote daden des Heeren, buiten Wiens wil zich niemand roeren noch bewegen kan.

Is Christus niet alle macht gegeven in hemel en op aarde? Regeert God de Vader niet alle ding door Zijn hand? Eenmaal schreef Paulus aan de Thessalonicensen: 'Maar van de tijden en de gelegenheden, broeders, hebt gij niet van node dat men u schrijft. Want gij weet zelve zeer wel, dat de dag des Heeren also zal komen gelijk een dief in den nacht'. O, dat dit ook van ons gezegd zou kunnen worden. Ja, dat ook van ons gelden zou: 'Maar gij, broeders, gij zijt niet in duisternis, dat u die dag als een dief zou bevangen'. "Zo waakt dan; want gij weet den dag niet, noch de ure, in dewelke de Zoon des mensen komen zal" (Matth. 25:13).

De heerlijkheid Zijns Vaders

De Heere zal nederdalen van de hemel, lichamenlijk en zichtbaar, gelijk Hij opgevaren is - komend op de wolken des hemels met grote kracht en heerlijkheid (Hand. 1:11, Matth. 24:30). Dit wordt genoemd *de openbaring van de Heere Jezus* (2 Thess. 1:7), omdat Hij in déze macht en majesteit voor het eerst en voor alle mensen bekend zal worden. Want Hij zal komen *in de heerlijkheid van Zijn Vader* (Matth. 16:27). Dezelfde Jezus, Die gekruisigd was en Zich vernederd heeft tot in de allerdiepste versmaadheid en angst der hel. Op die dag zal Hij door Zijn Vader uitermate worden verhoogd, publiek, voor aller oog. Eenmaal stond Hij voor de rechter Pilatus, eeuwenlang werd Hij weergaloos veracht, bespot en gevloekt door miljarden goddelozen, maar dán zal Hij verschijnen als Rechter van hemel en aarde. Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel de Zoon overgegeven. Hij heeft Hem macht gegeven ook gericht te houden, omdat Hij des mensen Zoon is (Joh. 5:22,27).

Alzo zal de grote Koning komen en in Naam en opdracht van Zijn Vader zit-

ten op de troon van Zijn heerlijkheid (Matth. 25:31, Openb. 20:11). Ja, het zal gepaard gaan met een geroep, met de stem des archangels en met de bazuin Gods (1 Thess. 4:16).

De Heere zal nederdalen van de hemel met een geroep. Het oorspronkelijke woord bedoelt een bevel, een commando, een bevelende stem. Namelijk de stem van de almachtige Koning Zelf. Het zal een zeer groot ge-

De Heere zal nederdalen van de hemel, lichamenlijk en zichtbaar, gelijk Hij opgevaren is - komend op de wolken des hemels met grote kracht en heerlijkheid.

luit zijn, zo krachtig dat het door heel de wereld klinken zal. Gebiedend: Sta op uit de doden!

Geen dode zal die stem ongehoorzaam zijn, want het is de ure 'in welke allen die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen, en zullen uitgaan; die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis" (Joh. 5:28,29). In de Ne-

derlands Geloofsbelijdenis artikel 37 lezen we daarvan: 'Want al degenen die gestorven zullen wezen, zullen uit de aarde verrijzen, de zielen samengevoegd en verenigd zijnde met hun eigen lichaam, in hetwelk zij zullen geleefd hebben. En aangaande degenen die alsdan nog leven zullen, die zullen niet sterven gelijk de anderen, maar zullen in een oogenblik veranderd en uit verderfelijck onverderfelijck worden'.

O, ontzaglijk oogenblik: Adam en al zijn nakomelingen op de aarde, waar het Evangelie tot al de volken is uitgegaan en dus overal geklonken heeft. Een menigte van vele miljarden mensen, van rechtvaardigen en goddelozen ondereen gemengd.

*Waar Hij, in hoogstverheven stand,
Ten troon zit aan Gods rechterhand,
Vanwaar wij Hem ten oordeel wachten,
Met eng'len en bazuingeschal;
Wanneer Hij alle de geslachten,
't Zij dood of levend, richten zal.*

(Tweede berijming van de 12 art. des geloofs)

(wordt vervolgd)

Genemuiden,

ds. C. Hogchem

BOEKENNIEUWS

"Een opgejaagde dienstknecht – uit het leven van Petrus Datheen", Jan de Kok; uitg. De Ramshoorn, Goes. ISBN 978 946 1150042; 211 blz.; € 14,95.

Wie de naam Petrus Datheen noemt, en een beetje thuis is op kerkelijk erf, zal meteen aan zijn psalmberijming denken, die hier en daar nog wordt gezongen. In ons kerkverband nog in vier gemeenten, daarbuiten in zo'n twintig andere gemeenten. Maar daarover gaat het nu niet. Er was méér dan zijn psalmberijming! Het is een goede gedachte geweest van auteur en uitgever om het leven van Datheen op een voor de jeugd aantrekkelijke wijze weer te geven. We kennen de lijvige studie van dr. Th. Ruijs, een boekje

van de hand van ds. J.D. Barth en van B.J.W. de Graaff – en dat is het zo ongeveer wat over deze prediker geschreven is. De Kok vult een leemte op, aansprekend voor zowel jongeren als volwassenen.

De auteur neemt ons als het ware aan de hand mee door het turbulente leven van Datheen. Langs dit levenspad waren allerlei beproevingen. Rooms 'van huis uit', jong als Karmelieter monnik ingetreden in een klooster bij Yperen, de ogen geopend voor de waarheid die naar de godzaligheid is en daarna uitgetreden... Kortom, veelbewogen. En dat was nog maar een begin, want als prediker van de hervorming moest hij uitwijken naar Londen. Daarvandaan trok deze zwerfeling door Duitsland, kreeg een aanstel-

ling van de keurvorst van de Paltz, trad in dienst van Willem van Oranje en was ijverig met zijn ganzenveer. Hij bracht het in 1578 zelfs tot synodevoorzitter.

Dat een kind van God en een dienaar in 's Heeren wijngaard kan dwalen, bewijst dit levensbeeld. Het kwam niet alleen tot een breuk met de prins, maar ook met de waarheid. Korte tijd voelde hij zich aangetrokken tot David Jorisz, een wederdoper die de Drie-eenheid loochende. Deze voormalige glasschilder uit Delft oefende voor een tijd invloed op Datheen uit. Daarna keerde hij gelukkig terug tot de waarheid. Uiteindelijk vestigde hij zich in Duitsland, waar hij onder zijn nieuwe naam Petrus Montanus als arts zijn laatste jaren doorbracht.

Natuurlijk valt er veel dieper op de persoon van Datheen in te gaan. Zo'n veelkantig leven laat zich niet in 211 bladzijden verpakken. Toch is dit boek een goede en gedocumenteerde weergave van de belangrijkste feiten uit het leven van deze prediker. Het is in eenvoudige, alledaagse en vooral ook boeiende stijl geschreven. Daarom zal het boek zijn weg wel vinden.

Gouda,

J. Mastenbroek

**"Uw geringe vriendin",
J.P. Neven; uitg. Den Hertog, Houten;
ISBN 978 90 331 2312 2;
190 blz.; € 15,90.**

In "Uw geringe vriendin" treffen we een levensschets aan van de onder Gods volk bekende Annigje Grolleman (1899-1974) uit Hasselt. Van huis uit behoort Annigje tot de Nederlandse Hervormde Kerk. Op 14-jarige leeftijd vertrekt ze naar Staphorst, waar ze twee dienstbetrekkingen krijgt. Ook volgt ze daar de catechisatie. De eerbied waarmee zij de antwoorden opzegt, legt beslag op de andere catechisanten. Als ze vanwege een ziekte gedwongen is haar werk te beëindigen, keert ze naar Hasselt terug.

Vanaf haar twintigste jaar is Annigje vrijwel volledig aan bed gebonden. Hoewel dit naar het vlees niet altijd meevalt, schrijft ze de Heere niets ongerijmds toe. De Heere heeft immers beloofd voor haar te zullen zorgen. Ook na het overlijden van haar ouders mag ze kennelijk de zorgende hand van de Heere ervaren. Zo schrijft zij in 1962: 'Zijn eerste toezegging was in 1916. Maar ik had toen middellijk

mijn ouders nog. Maar toen de Heere die zou wegnemen en van woord tot woord vraag en antwoord van Zondag 7 in mijn hart verklaarde, o geliefde, ik moest almaar zeggen dat de Heere niet één woord had doen ter aarde vallen. En wat het nu was om het uit Zijn Goddelijke gunst te mogen krijgen en waar ziel en lichaam voor tijd en eeuwigheid door Hem gekocht was. O, wat is de wereld dan toch arm'.

Omdat ze van de zondagse kerkgang verstoken is en geen kerktelefoon durft te nemen, zijn het na Gods Woord vooral de oudvaders die haar tot onderwijs zijn. Daarnaast wordt zij meermalen onmiddellijk door de Heere onderwezen.

Vanaf haar ziekbed onderhoudt Annigje een uitvoerige briefwisseling met ande-

ren van Gods volk in ons land, zoals Betje Duijzer, Jannetje van Dijkhuizen, Dirkje Blonk, Lina van de Kolk en Bart Roest. Openhartig schrijft ze daarbij over haar innerlijk leven. Opmerkelijk is dat ze haar brieven veelal ondertekent met: Uw geringe vriendin.

Het is een goede gedachte van de schrijver geweest om aan de hand van de vele honderden brieven die Annigje heeft geschreven een levensschets samen te stellen. Dat ze daarbij zoveel mogelijk zelf aan het woord wordt gelaten, geeft deze uitgave een duidelijke meerwaarde. Het boek is vlot geschreven en van vele onbekende illustraties voorzien. Van harte aanbevolen.

Krabbendijke,

J.P. Sinke

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEDANKT

Voor Loma Alta (Iglesia Reformada de Bolivia): ds. C. Sonneveld

te Lethbridge (Canada);

Voor Norwich (Canada):

ds. E. Hakvoort te 's-Gravenpolder;

Voor Vlaardingingen:

ds. W. Visscher te Amersfoort.

■ BEVESTIGING/INTREDE DS. A.A. BRUGGE TE EDE

Met blijdschap delen wij u mee, dat ds. A.A. Brugge **op donderdag 30 juni** als herder en leraar aan onze gemeente zal worden verbonden. De bevestigingsdienst, waarin ds. A. Verschuure hoopt voor te gaan, vangt aan om 14.30 uur. De intrededienst begint om 19.00 uur.

Wij nodigen u hartelijk uit tot het bijwonen van deze diensten, die gehouden worden in de Adventkerk van de Geref. Gemeente te Veenendaal, Vijftien Morgen 51.

Met ingang van 23 juni is het adres van de fam. ds. A.A. Brugge: Rendelaarsbos 33, 6718 HS Ede, (tel. 0318-701178).

Kerkenraad Geref. Gemeente Ede

■ VERLENING RECHTSPERSONLIJKHEID DEPUTAATSCHAP EMERITUSKAS

In het Kerkelijk Jaarboek 2011 is op de

bladzijden 576 t/m 578 een paragraaf opgenomen waarin wordt aangegeven op welke wijze een erfstelling of legaat ten behoeve van o.m. diverse deputaatschappen kan worden geformuleerd. Recent is aan het Deputaatschap Emerituskas rechtspersoonlijkheid verleend, waardoor de benaming als begunstigde dient te worden gewijzigd. Indien u een legaat wenst op te nemen in uw testament ten behoeve van het Deputaatschap Emerituskas, kan als begunstigde worden vermeld: Deputaatschap Emerituskas van de Gereformeerde Gemeenten, gevestigd te Woerden.

Mr. C.G. Dijkstra, secretaris

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2011

* Pag. 51, **EMERITUSPREDIKANTEN.**

Het tel.nr. van ds. M. Golverdingen is m.i.v. 7 juni 2011: 078-303 00 45.

* Pag. 114, **gemeente AALBURG.**

Scriba van de diaconie is nu: D.J.C. Hoekman, De Vliet 14, 4261 XB Wijk en Aalburg, tel. 0416-69 69 98,

e-mail: djhoekman@hetnet.nl

* Pag. 127, **gemeente APELDOORN.**

Toevoegen bij koster (A. van Beek): a.v.beek@kliksafe.nl

* Pag. 167, **gemeente DORDRECHT.**

Het e-mailadres van de scriba (D.C. de

Korte) is gewijzigd in:
dcdekorte@gmail.com

* Pag. 238, **gemeente KRUININGEN**.

Ds. G. Hoogerland beschikt niet meer over een fax; het nr. hiervan is dus verval-

len.
Toevoegen: het tel.nr. van B. Otte, +16
Vereniging Jedid JaH: 0113-38 30 94.

* Pag. 256, **gemeente MIDDELBURG-CENTRUM**.

Toevoegen bij koster (M. van Belzen):
mvbel@klikSAFE.nl

* Pag. 326, **gemeente SCHEVENINGEN**.

Het juiste e-mailadres van de koster (Y.S. Camphens) is: yscamphens@ziggo.nl

te Werkendam op **maandag 13 juni** (2e Pinksterdag) is gewijzigd in 19.00 uur.

■ MARKTEN

H.I. Ambacht

Gezinsmarkt (w.o. rommelmarkt) op **zaterdag 18 juni**, van 9.30-15.00 uur, in en rondom de Ridderhal en in het Baxpark te H.I. Ambacht, Hoge Kade 4. Ook zijn er kinder- en jeugdspelen. De opbrengst is t.b.v. huisvesting/nieuwbouw van de Petra-kerk van de plaatselijke Geref. Gemeente.

Middelharnis

Boerenmarkt (w.o. rommelmarkt) op **zaterdag 18 juni**, van 9.30-15.00 uur, op het terrein van de CSG Pr. Maurits in Middelharnis. Orgelbespeeling door Pieter Heijkoop en diverse demonstraties. De opbrengst is t.b.v. bouwfonds Geref. Gemeente Middelharnis.

Tholen

Jaarmarkt op **zaterdag 18 juni**, van 10.00-16.00 uur, op de locatie Ds. G.H. Kerstenstraat 2 te Tholen. Tevens opbod-veiling van nieuwe producten en veel activiteiten voor de kinderen. De opbrengst is t.b.v. aflossing van de kerkbouwschuld, de JBGG, de ZGG e.d.

■ FIETSPUZZELTOCHT OMGEVING RIJSSSEN-HOLTEN

Fietstocht (ongeveer 25 km), te organiseren door de Zendingscommissie te Rijssen, op **maandag 13 juni** (2e Pinksterdag). Starttijd tussen 13.15 en 14.00 uur, vanaf de Zuiderkerk, Paulus Potterstraat 2a, aldaar. Deelnemerskosten: € 3,- p.p., maximaal € 10,- per gezin.

Onderweg is er drinken e.d. verkrijgbaar. De opbrengst is bestemd voor Zending en Deputaatschappen Evangelisatie en Israël. Voor meer info: H. Timmerman, tel. 0548-521824.

■ FIETSDAG BEEKBERGEN

Fietstocht op **zaterdag 18 juni**, over de Veluwe, te organiseren door het comité fietstochten uit Beekbergen, i.s.m. de plaatselijke jeugdvereniging. Start tussen 9.30 en 11.00 uur. vanaf het terrein van de kerk van de Geref. Gemeente aldaar, Ruitersmolenweg 29. Consumpties zijn onderweg te koop. Inschrijfgeld: € 4,- p.p., max. € 15,- per gezin. Fietsuur is mogelijk (zie website); reserveren van fietsen vóór 13 juni. Aanmelden via de website (niet verplicht). Opbrengst is t.b.v. van de evangelisatiepost "Bij Simon de Looijer" te Amsterdam. Voor uitgebreide informatie: www.fietstochtbeekbergen.nl of tel. (055) 542 81 17 (fam. A. van 't Zelfde).

BERICHTEN

■ ZENDINGSVOND TE LISSE

Op **donderdag 16 juni** wordt er in het verenigingsgebouw van de Salemkerk van de Geref. Gemeente te Lisse, Tulpenstraat 35, een zendingsavond gehouden. Evangelist A. de Pater zal spreken over het zendingswerk in Albanië en specifiek over zijn werk en leven in Delvinië (dorp in Albanië). Aanvang: 19.45 uur.

■ ZENDINGSVOND 25 JUNI TE GORINCHEM

Op **zaterdag 25 juni** wordt de jaarlijkse zendingsavond georganiseerd, dit jaar voor het eerst in de Evenementenhal in Gorinchem, Franklinweg 2. Rond het thema 'Zending en de voltooiing' denken we na over het zendingswerk, o.a. samen met een spreker uit Ecuador. Het programma is zeer divers. Tijdens de pauze is er ruimte voor ontmoeting, het bezoeken van kramen en zijn er diverse workshops voor jong en oud. Er zijn ook doventolken aanwezig.

Morgenprogramma: 10.15 uur. Pauze: 12.00 uur. Middagprogramma: 14.00 uur. De sluiting is om 15.30 uur. Meer informatie op www.zendingsdag.nl. Jong en oud van harte welkom!

■ AFSLUITINGSBIJENKOMST CGO TE ROTTERDAM

Op **zaterdag 18 juni** zal in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Rotterdam-Centrum, Boezemsingel 30, de gebruikelijke afsluitingsbijeenkomst van de CGO worden gehouden. Aanvang: 10.00 uur. Ds. B. van der Heiden zal de bijeenkomst openen, waarna dr. C.R. van den Berg een lezing over Guido de Brès zal verzorgen. Tevens ontvangen de A2- en B2-cursisten en enkele studenten van de HBO-opleiding hun diploma. Iedereen is van harte welkom! Tijdens deze ochtend is er informatie over de CGO be-

schikbaar.

Informatie is ook verkrijgbaar via de voorlichter van de CGO, dhr. J. van Roest, (e-mail: voorlichting@cgo.nu) of via de website (www.cgo.nu).

■ 18 JUNI ACTIEAFRONDIG OP CHECK-IN

Ben je ouder dan 15 en op zoek naar gezelligheid, een goed gesprek en diepgang? Dan is Check-in echt wat voor jou. Hartelijk welkom op **zaterdag 18 juni** in Goes, Dordrecht, Alkmaar, Gouda, Amersfoort, Apeldoorn of Kampen. Er staat om 19.15 uur een drankje voor je klaar. Het programma start om 19.45 uur.

Wat kun je verwachten? Een interactieve opening, een boeiende lezing over "Wordt vervolgd, tot het einde!" door een predikant. Hij zal ingaan op de kerk in de eindtijd. Wat kunnen we leren van de vervolgde kerk? Na de pauze is er een verkiezing van de leukste actie-activiteit van de regio en is de gezamenlijke actieafronding. Hierbij wordt op een ludieke manier het actiebedrag gepresenteerd en wordt live gereageerd vanuit Israël. Neem je vrienden mee en kom! Tot de 18e. Kijk voor meer informatie op www.jbagg.nl/check-in

■ ZANGAVONDEN

Rijssen

Samenzangavond (met koorzang en een orgelsolo) op **zaterdag 11 juni**, aanvang 19.30 uur, in de Noorderkerk van de Geref. Gemeente te Rijssen-Noord m.m.v. het jongerenkoor Sjaloom. Opening en sluiting door ds. A. Schreuder. Collecte t.b.v. jeugdbondactie 'Wordt vervolgd'.

Werkendam

De aanvangstijd van de in De Saambinder van 2 juni aangekondigde zangavond in de kerk van de Geref. Gemeente

■ KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Bij Koninklijk Besluit is op 29 april jl. dhr B.J. Ravenhorst benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau. Ravenhorst ontving deze onderscheiding met name voor het dienen in kerk en school. Korte tijd na de oprichting van de plaatselijke reformatorische basisschool in 1970, ontving hij bestuurlijke verantwoordelijkheid in het schoolbestuur en in de organisatie en uitvoering van het leerlingenvervoer. Gedurende bijna 40 jaar mocht hij zijn ontvangen gaven met name op financieel en administratief gebied ten dienste stellen van de Eben-Haëzerschool. In onze gemeente mocht

br. Ravenhorst tot 1 januari jl. verschillende jaren dienen in het ambt van diaken.

Op een accurate wijze werd ook gedurende deze jaren uitvoering gegeven aan de taak van het penningmeesterschap voor kerk en diaconie. Diaconale arbeid mocht ook verricht worden in met name de zorg voor ouderen in het voormalige verzorgingshuis Bethesda. Van harte de wens, dat bij dit voorrecht de roem waar Paulus van spreekt overblijft: "Doch wie roemt, die roeme in de Heere."

Kerkenraad Gereformeerde
Gemeente Utrecht

Tuinier; Opheusden 18.30 uur stud. A.T. Huijser; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. G. Pater; Oude-Tonge 14.30 uur ds. J. Schipper; Poederloijen 19.00 uur ds. L. Blok; Poortugaal 9.30 en 16.30 uur ds. C. Neele; Puttershoek 15.00 uur ds. G. Pater; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Ridderkerk-Slikkeveer 9.30 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 16.30 uur ds. H. Paul; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. L. Terlouw; Rotterdam-IJsselmonde 18.30 uur ds. P. Mulder; Rotterdam-Zuidwijk 16.00 uur ds. J. Driessen; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 15.30 uur ds. W. Harinck; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.30 en 19.00 uur stud. R.A.M. Visser; Soest 9.30 en 15.30 uur stud. A.P. Baaijens; Spijkenisse 19.00 uur ds. W. Silfhout; Stad aan 't Haringvliet 14.30 uur ds. E. Bakker; Stolwijk 10.00 uur ds. H. Paul; Terwolde- De Vecht (in de Jacobus Fruytier scholengemeenschap te Apeldoorn) 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 14.30 uur ds. S. Maljaars; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. B. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J. van Belzen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.J. de Waard; Veenendaal 15.30 uur ds. F. Mulder; Vlaardingen 19.00 uur ds. J. van Rijswijk; Vlissingen 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 15.30 uur ds. G.J. Baan; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Woerden 19.00 uur ds. J.S. van der Net; Wolphaartsdijk 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Yerseke 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 uur ds. J.J. van Eckveld en 18.30 uur ds. G. Clements; Zoetermeer 10.00 uur ds. G.W.S. Mulder en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. J. Mijnders; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. C. Vogelhaar.

■ MAANDAG 13 JUNI 2011 TWEDE PINKSTERDAG

Aagtekerke 9.30 uur ds. D.W. Tuinier; Aalst 11.00 uur ds. M. Mondria; Alblasserdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam-Noord 10.00 uur evang. J. Krijgsman; Andijk: zie Enkhuizen; Apeldoorn 9.00 uur ds. J. IJsselstein; Arnhem 10.00 uur ds. J.M. Kleppe; Barendrecht 11.15 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 11.00 uur ds. G. Bredeweg; Barneveld-Zuid 9.00 uur ds. G. Bredeweg; Ben-

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 12 JUNI 2011 EERSTE PINKSTERDAG

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Aalburg 9.30 uur ds. M.J. van Gelder en 14.30 uur ds. A.A. Brugge; Aalst 14.30 uur ds. M.J. van Gelder; Alblasserdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden en 17.00 uur ds. A.A. Brugge; Alphen a/d Rijn 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur ds. J. Karels; Arnhem 10.00 en 16.00 uur stud. A.T. Huijser; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 10.00 uur ds. J.M. Kleppe en 15.00 uur ds. D. de Wit; Benthuizen 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Bodegraven 18.30 uur ds. M.J. van Gelder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Dordrecht 10.00 uur ds. A.A. Brugge en 17.00 uur ds. B. van der Heiden; Ede (Verl. Maanderweg 33) 19.00 uur ds. J.M. Kleppe; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 18.15 uur ds. R. Kattenberg; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 15.00 uur ds. A. Schreuder; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.00 en 15.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00

en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 uur ds. G. Clements en 16.30 uur ds. J.J. van Eckveld; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. J. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. E. Hakvoort; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Haamstede 10.00 uur ds. C. Harinck en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giesendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Hilversum 19.00 uur ds. W. Visscher; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. J.S. van der Net; Kampen 17.30 uur ds. K. Boeder; Kapelle-Biezelinge 11.30 en 18.00 uur ds. G.J. Baan; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 uur ds. A.J. Gunst en 18.30 uur ds. C. Harinck; Krabbenrijke 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; Leerdam 15.30 uur ds. B. Labee; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Meeuwen 15.00 uur ds. W.J. Karels; Melissant 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Nijkerk 18.30 uur ds. A. Schot; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oostkapelle 15.00 uur ds. D.W.

thuizen 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Boskoop 9.30 uur ds. H. Paul; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 9.00 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 uur ds. B.J. van Boven; Dirksland 10.00 uur ds. P. Blok; Dordrecht 9.30 uur ds. A.A. Brugge; Ede (Verl. Maanderweg 33) 10.00 uur ds. J.W. Verweij; Elspeet 10.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 11.00 uur ds. R. Kattenberg; Enkhuizen 10.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 11.00 uur ds. D. de Wit; Ermelo 9.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 uur ds. C. Hogchem; Gorinchem 10.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 9.30 uur ds. E. Hakvoort; 's-Gravenzande 9.00 uur ds. J. van Rijswijk; Hardinxveld-Giessendam 9.00 uur ds. W. Silfhout; Hellevoetsluis 10.00 uur stud. R.A.M. Visser; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. M. Joosse; Houten 10.00 uur ds. J.S. van der Net; Kampen 11.15 uur ds. A. Schot; Kapelle-Biezeling 9.30 uur ds. G.J. Baan; Klaaswaal 9.30 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. G. Beens; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. P. Mulder; Leerdam 10.00 uur stud. A.T. Huijser; Lelystad 9.00 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 uur ds. R. Boogaard; Marknesse 19.30 uur stud. A.P. Baaijens; Middelburg-Centrum 9.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 9.30 uur ds. J. Driessen; Nieuw-Beijerland 9.30 uur ds. A. Vermeij; Nunspeet 9.00 uur ds. A. Schot; Poortugaal 11.00 uur ds. J. van Rijswijk; Rhenen 9.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.00 uur ds. L. Terlouw; Rijssen-Noord 9.00 uur ds. C.A. van Dieën; Rijssen-West 9.00 uur ds. D. de Wit; Rijssen-Zuid 9.00 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. M.J. van Gelder; Rotterdam-Centrum 11.15 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. C. van Krimpen; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. M. Golverdingen; Scherpenisse 9.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 19.30 uur ds. A. Verschuure; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Terneuzen 9.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde- De Vecht (in de Jacobus Fruytier scholengemeenschap te Apeldoorn) 9.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 10.00 uur ds. J. Schipper; Tricht-Geldermalsen 9.00 uur ds. B. Labee; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 uur ds. J. van Belzen; Utrecht 10.00 uur ds. A.J. de Waard; Waardenburg 9.00 uur ds. M. Mondria; Wageningen 11.00 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 uur ds. M. Karens; Zeist 10.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 9.30 uur ds. G.W.S.

Mulder; Zwolle 9.30 uur ds. C. Vogelaar.

■ DINSdag 14 JUNI 2011

Eindhoven 19.30 uur ds. J. Schipper; Meeuwen 19.30 uur ds. M. Karens; Oosterland 19.30 uur ds. E. Hakvoort.

■ WOENSDag 15 JUNI 2011

Dordrecht 19.30 uur ds. A.A. Brugge; 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. M. Joosse; Nieuwdorp 19.30 uur ds. J. van Belzen; Zwolle 19.30 uur ds. C. Vogelaar.

■ DONDERDag 16 JUNI 2011

Kootwijkerbroek 13.30 uur ds. G. Beens; Oude-Tonge 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Poederoijen 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Stad aan 't Haringvliet 19.30 uur ds. M. Mondria; Terwolde- De Vecht 14.00 uur ds. K. Boeder.

■ VRIJDag 17 JUNI 2011

Barneveld-Zuid 14.00 uur ds. G. Brede-
weg; Kampen 14.45 uur ds. J.W. Verweij; Lisse 14.15 uur ds. G. Heijkamp; Scherpenzeel 19.30 uur ds. A. Verschuure; Terwolde- De Vecht 12.30 uur ds. K. Boeder; Veenendaal 16.00 uur ds. F. Mulder.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 12 JUNI 2011 EERSTE PINKSTERDAG

Alkmaar ('t Wuiver 2a, Oudorp) 10.00 uur evang. G. v.d. Breevaart en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN MAANDAG 13 JUNI 2011 TWEDE PINKSTERDAG

Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 12.30 uur ds. M. Karens.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

En nu, wat verwacht ik, o HEERE! Mijn hoop, die is op U.
(Psalm 39 : 8)

De kerkenraad van de gereformeerde gemeente te Apeldoorn geeft met droefheid kennis van het overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

Adriaan Hendrik Cornelisse

echtgenoot van
Geertruida Maria Verweij

in de leeftijd van 67 jaar.

Hij mocht de gemeente in alle getrouwheid dienen in het ambt van ouderling gedurende een periode van veertien jaren van 1984 tot 1998. Het is de wens van de kerkenraad dat de Heere de achtergebleven familiebetrekkingsgen wil gedenken en deze roepstem wil heiligen aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad, F. van Toor, voorzitter
M.J. den Haan, scriba

Apeldoorn, 30 mei 2011

Huishoudelijke hulp

“Wat heerlijk dat mijn woning op orde is”

Huishoudelijke hulp door medewerkers met een reformatorische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**. Meer informatie? www.rstzorg.nl of bel 0342-42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg en verpleging & verzorging**

HARKES *Persoonlijke zorg voor uw begravenissen*
Begravenissen

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

*Wij verzorgen alleen begravenissen
Dag en nacht bereikbaar – overal te ontbieden*

**Ommen te huur vakantiewoning
6 pers. in bosrijke omgeving
www.boomblauwtje.nl**

Vakantie in Zeeland.
Mooie kampeerplaatsen te huur. Onze kl. boerderijcamping is kindvriendelijk, gezellig, rustig en ruim. Kijk op www.hoevedehond.nl of bel 0111-671653. Fam. vd Velde

Mooie **vakantiewoning bij boerderij** met veel dieren, waaronder paarden. Voor 2-6 personen. In **Sauerland** (Duitsland) Tel. 0049-2354 3293 www.hornbruch.de.vu

begravenisverzorging Den Hollander
Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken. Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling. Geen crematies.
T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509
www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

AVONDMAAL-SERVIEZEN
Uit voorraad of naar tekening.
Schoonhovens Silverhuys B.V.
Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

REVOKE
I www.revoke.nl
E info@revoke.nl
T 0184-642253
Reformatorische Vereniging van Ongewild Kinderloze Echtparen

BOEDER HERENMODE
• businesskostuums
• ambtskleding
• trouwkostuums
• gelegenhedskleding
• rouwkleding
• koorkleding
Plein 1940 173 | Scherpenzeel
Telefoon (033) 277 01 72
www.boederherenmode.nl

Familie/ vakantiehuis “Haus Irmgard” op de Hunsrück (Duitsland) ± 25 km vanaf de moezel en ± 25 km vanaf de Rijn. 25 slaapplekken, onderverdeeld in div. appartementen. Ook per appartement te huur. www.hetankermaritiem.nl/hausirmgard.html
Tel. 06 20735340/ 0620735341

Orgelbouw Advies Commissie
een betrouwbare partner!
nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud
ook voor akoestische vraagstukken
Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35
Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten

Vakantie Oostenrijk:
Te huur: luxe Chalet en Appartementen 2-9 pers., in omg. Saalbach-Hinterglemm / Zell am See, Kerkdiensten tijdens zomervakantie.
Info: 0180-322181 / 06-51166845

Samenwerkingsprobleem?
Arbeidsconflict?
Mediation is een optie.
dr. S.D. Post MPM
nmi-mediator
06 49 49 81 44
info@sdpadvies.nl
SDPI ADVIES
Ook voor coaching en training

DS. C.A. VAN DIEREN
SERIE:
DE TABERNAKELDIENST VERKLAARD
Rondom de tabernakel wijst alles op Gods recht, dat om voldoening vraagt. Het wijst ook op genade, door Christus aangebracht. Wat hier ceremonieel wordt geleerd, loopt als een rode draad door de gehele Schrift. Het zijn leerzame lessen uit Gods verheven heiligdom. In het zevende en laatste deel in deze serie gaat het over de feesten in Israël: het feest van de sabbat, van de nieuwe maan, van het pascha, van pinksteren, van de loofhutten, van de verzoendag en het feest des geklanks.
Geb. ca 117 blz. per deel

PER DEEL
12,50

Uitgeverij Boekhandel

GK Gebr. Koster
Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86
www.gebrkoster.nl

KO1090

CGO SLUITINGSBIJeenKOMST

Zaterdag 18 juni 2011 - Rotterdam

Kerkgebouw Boezemsingel 30

Aanvang: 10.00 uur

- Opening ds. B. van der Heiden
  - Lezing 'Guido de Brès' door dr. C.R. van den Berg
  - Diplomering cursisten toerustingscursussen en studenten hbo-opleiding
-
- Informatie over de CGO beschikbaar
  - Iedereen hartelijk welkom!
  - Voorlichting: J. van Roest - voorlichting@cgo.nu - www.cgo.nu

CURSUSGODSDIENSTONDERWIJS

SCHILDERIJ TE KOOP POLDERLANDSCHAP

WWW.INLIJSTENSTOOP.NL
078-6813071 - H.J.AMBACHT

Vakantiebungalow in Elspeet?

www.plexat-elspeet.nl

ORGELCONCERT TWEDE PINKSTERDAG D.V.

Grote Kerk Asperen door Gijsbert Lekkerkerker op het gerestaureerde Bätz-Witte orgel 1894.
Orgelwerken Bach - Mendelssohn (sonate 6 over het gebed des Heeren) en herdenking organist Samuel de Lange St 1811-1884 (200 jaar geleden geboren.)
Aanvang 20.00 uur. Toegang € 5,- (kinderen t/m 11 jaar gratis)
info: Tel 0348 44 47 80
zie; www.gijsbertlekkerkerker.nl

BJanssen
Begrafenisverzorging

Begrafenisverzorging op de Bevelanden en Tholen

Havikskruid 10, Kapelle
0113-33 09 36

Binnenkamer 11, Tholen
0166-60 73 19

www.begrafenisverzorging-janssen.nl

Dé inrichter voor Kerk, School en Kantoor

Showroom: Marconistraat 13, 4461 HH Goes
Postadres: Postbus 36, 4400 AA Yerseke
T 0113 57 29 07 F 0113 57 38 73
E info@piethoekman.nl M 06 53 15 47 11

**HOEKMAN
GOES - YERSEKE**

TE HUUR IN NIJKERK

Ruime bovenwoning met 2 slaapkamers. Keuken met zitgedeelte. Badkamer met wastafel en bad. Traplift is aanwezig. Beneden een schuur met carpoort event te bezichtigen na telefonisch overleg (tel. 0653846151)

Gevraagd **matroos voor binnenvaartschip** van 1150 Ton. Zondag vrij. Info: D. Smitsman, Werkendam, Tel. 06-53177380

Kamers te huur in Ochten (Kesteren) Eigen keuken
0344-643193 / 06-30007653

UDEL vak.w. t.h. nog vrij voor 15 aug. 5 a 6 pers. lekker tussen de bossen. 0577-401387

Elspeet, te huur
mooi zomerhuisje voor 2 pers.
Vrij: 28 juni - 8 juli en na 12 aug.
Tel 0577 491348

**WILT U MEEHELPEN
'DE WAARHEID'
TERUG TE BRENGEN
IN DUITSLAND?**

ONGETWIJFELD IS ER OOK TIJDENS UW VERBLIJF IN DUITSTALIG GEBIED EEN GELEGENHEID OM EEN OF MEERDERE VAN ONZE VERTAALDE WERKEN TE SCHENKEN. U KUNT DAN DE ALOUDE BEPROEFDE WAARHEID ALS TEGENGIF LEVEREN TEGEN HET HUMANISME EN MODERNISME DAT DAAR HOOGTIJ VIERT.

VOOR BESTELLING VAN ONZE BOEKEN ZIE WWW.SVVHED.ORG OF VRAAG OM EEN CATALOGUS/INFOBOEKJE.

ADRES: MAASDIJK 347, 4264 AN, VEEN.
E-MAIL: SVVHED@KLIKSAFE.NL

**GIFTEN OP BANKREKENINGNR.
548 98 79 20.**

STICHTING VRIENDEN VAN

HEIDELBERG & DORDRECHT

De Jaarmarkt

D.V. ZATERDAG 18 JUNI 2011

“Schatten van de zee”

Kindervrijmarkt | Grote opbodveiling

Diverse leuke activiteiten voor jong en oud!

Een greep uit ons aanbod van deze markt!

- Boodschappen
- Groente en fruit
- Kindervrijmarkt
- Verse vis
- Opbodverkoop
- Kinderkleding
- Koffiehoek
- Rommelmarkt
- CD's
- Patatkraam
- Schoenen (Outlet)
- Boeken

Vanaf 10.00 -16.00 uur

DS. G.H. Kerstenstraat 2 te Tholen (kerk Gereformeerde Gemeente)

U steunt: aflossing van de kerk, Zending Ger. Gem, Jeugdbond Ger. Gem e.d.

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag vóór** de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av,
N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

*De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelij-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.*

Teksten schrijven
Redigeren columns
Vertalen Engels-Nederlands

DE KUNST VAN HET SCHRIJVEN
VOOR AL UW TEKSTEN

THE ART OF TRANSLATION
PROFESSIONELE VERTALINGEN

CHRISTINA STRAAT 45
3921 BS ELST (UTR)

WWW.BRAND-SCHOUTEN.NL BRAND & SCHOUTEN

Te huur in Canada, een
**vakantiewoning dichtbij Norwich
(Ontario)**. Tel. 001519 688 0947.
Hollands sprekend.

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

**Stolk
orgels**

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 315652

Krabbendijke
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

kina

begrafenisverzorging

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper J. Kooijman
010-450 66 26 0182-58 39 32
Capelle a/d IJssel Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Orgelcentrum Andante is dealer van JOHANNUS - MONARKE - CONTENT - EMINENT

ORGELCENTRUM ANDANTE

In onze beide winkels is een ruim
assortiment aan bladmuziek in zowel
notenschrift als klavarscribo te vinden.

A. van Ostadelaan 35, VEENENDAAL | **Oranjestraat 6, RIJSSEN**
Tel: 0318 - 505063, Fax: 0318 - 505851 | Tel: 0548-515866, info@andanteorgels.nl

u vindt ons ook op www.andanteorgels.nl

DE SPECIALIST IN HUISKAMER- EN KERKORGELS

Beste mannen van Barendrecht en (verre) omstreken,

Houd je van zingen? Dat is mooi! Ben je 16 jaar of bent u niet ouder dan 100 jaar? Dan willen we u van harte uitnodigen voor een gelegenheidskoor, een mannenkoor wel te verstaan! Hieronder geven we in het kort de nodige informatie om je vervolgens aan te kunnen melden!

Wat?

We willen met elkaar een aantal muziekstukken instuderen. Dit doen we onder leiding van de dirigent Jurgen Boer.

We willen de muziek ten gehore brengen tijdens de uitvoering DV zaterdag 29 oktober 2011, hervormingsavond. Deze avond wordt georganiseerd ten behoeve van het zendingswerk en gaat uit van de zendingscommissie van Ger.Gem. Barendrecht. We hopen op fijne avonden met elkaar!

Wanneer?

De repetitieavonden zijn op maandagavond van 20.00 tot 21.30 uur. De data zijn: 20, 28 juni (LET OP: dinsdagavond!) 12, 19, 26 september 3 en 24 oktober

Waar?

Zowel de repetitieavonden als de uitvoering zullen plaatsvinden in de Zuiderhaven aan de Ploegwei 1 te Barendrecht.

Oproep!

Heb je broers/vrienden/ooms die ook van zingen houden en graag meedoen? Zegt het voort!
De kosten vallen reuze mee: meedoen is gratis!

Hoe opgeven?

Opgeven kan bij Bernard de Vries, per e-mail via bcdevries@kpnplanet.nl of telefonisch via 0180-556873.

Zorg...

Respect...

Aandacht...

Geen crematies...

Walcheren, Noord- en Zuid-Beveland

Tel. 0118-616012 of 0113-342304

Uddel. Te huur:
vakantiewoning voor 2 personen.
Voor info: 06-11841606

ERMELO; comfortabele stenen
bungalow t.h.max. 4 pers.
kleinschalig park in de bossen,
prachtig fietsgebied.
tel. 0174-444970 of 06-20846122

Huwelijksbureau voor Gereformeerde Gezindte.

Voor alleenstaanden die op zoek zijn naar een partner
uit de EIGEN achterban.

Huwelijksbureau voor Gereformeerde Gezindte.

is landelijk werkend.
Voor meer informatie kijkt u op:
www.HvG.nl of belt u 06 130 28 26 0.

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begravenisondernemingtreur.nl
info@begravenisondernemingtreur.nl

Begravenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

Te huur in **GARDEREN:**
Mooie ruime vakantie-bungalow.
v.a.g.v. Aan de rand van het bos.
Nog vrij week 27 en 28 en
vanaf week 35. Fam. L.C. v.d. Berg
tel. 0180-313155.

Barneveldse Begravenis Vereniging

voor een eervolle, eenvoudige verzorging
van begravenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12

Jeugdwerkadviseur met vlotte pen

redacteur - jeugdwerkadviseur +16

De Jeugdbond is dé organisatie in de Gereformeerde Gemeenten die zich inzet voor onze jongeren. Vanuit Gods Woord wil de Jeugdbond kinderen en jongeren met het oog op hun geestelijk welzijn verbinden met de eigen gemeente en het kerkverband. Vorming en toerusting voor het persoonlijk leven en het functioneren in kerk en maatschappij zijn daarbij belangrijke doelen.

Ben jij een geboren redacteur? En heb je iets met jongeren? Vanwege het vertrek van een collega, is de Jeugdbond op zoek naar een

redacteur - jeugdwerkadviseur +16

Als redacteur ben je verantwoordelijk voor de verschijning van het jongerenblad *Daniël* en voor verschillende andere Jeugdbond-uitgaven. Naast redacteur ben je een spil in het +16 jeugdwerk. Je vindt het dan ook leuk om direct contact met jongeren en leidinggevenden te hebben. Meer weten? Kijk op www.jbgg.nl/vacature.

Het betreft een fulltime functie op HBO+-niveau.

Meer informatie: www.jbgg.nl/vacature
Postbus 79, 3440 AB Woerden
T (0348) 489948 E sollicitaties@jbgg.nl

verbindt jongeren